11.11.2026

MH 6908/2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö, perjantai 13.11.2026 klo 9.20 / HE 280/2026 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Metsähallitukselta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kalastuslain muuttamisesta (HE 280/2026 vp). Metsähallitus kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Metsähallitus kannattaa hallituksen esitystä kalastuslain muuttamiseksi ja pitää ehdotettuja muutoksia sekä kalastuksen järjestämisen, kalakantojen kestävän käytön, että kaupallisen kalastuksen toimintaedellytysten näkökulmasta perusteltuina. Esityksen tavoitteena on selkeyttää yleiskalastusoikeuksien ja kaupallisen kalastuksen välistä suhdetta sekä yhdenmukaistaa vapaa ajankalastuksessa saadun saaliin myyntiä koskevaa sääntelyä. Metsähallituksen näkemyksen mukaan ehdotetut muutokset edistävät kalastuslain tavoitteita, parantavat sääntelyn johdonmukaisuutta ja vahvistavat kalatalouden toimijoiden yhdenvertaista kohtelua.

Yleiskalastusoikeuksien käyttäminen kaupalliseen kalastukseen

Metsähallitus pitää perusteltuna kalastuslakiin ehdotettua uutta 7 a §:ää, jonka mukaan yleiskalastusoikeuksien nojalla ei saisi harjoittaa kaupallista kalastusta. Metsähallitus katsoo, että yleiskalastusoikeuksien sääntelyä olisi perusteltua täydentää myös taloudellisesti merkittävien lajien saalisrajoituksilla (HE:n kohta 5.1). Esimerkiksi yleiskalastusoikeuksilla tapahtuvaa kuhan kalastusta voisi rajoittaa siten, että kalastaja saisi ottaa saaliiksi enintään esimerkiksi viisi kuhaa vuorokaudessa. Vaikka tällaisen lajikohtaisen vuorokausikiintiön valvontaan liittyy käytännön haasteita, se mahdollistaisi kuitenkin valvontatilanteessa puuttumisen kaikkein räikeimpiin yleiskalastusoikeuksilla tapahtuviin ylilyönteihin.

Metsähallitus
PL 80 (Opastinsilta 12 C)
FI-00521 Helsinki, Suomi Finland
Tel. 0206 39 4000
kirjaamo@metsa.fi
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

Lisäksi Metsähallitus haluaa tuoda tässä yhteydessä esille, että kalastuslain mukaista (10 § 1 mom) kuntalaisen kalastuslupaa saa käyttää ainoastaan omaan käyttöön tapahtuvaan tai muuhun kuin kaupalliseen kalastukseen. Kalastuslain 10 § momentin nojalla harjoitettu kalastus ei oikeuta saaliin hankkimiseen myyntiä, jalostusta tai muuta kaupallista tarkoitusta varten. Kaupallista kalastusta saa harjoittaa ainoastaan kalastuslain ja muun soveltuvan lainsäädännön mukaisen erillisen kalastusoikeuden tai luvan perusteella.

Yleiskalastusoikeudet on alun perin säädetty mahdollistamaan ja edistämään kalastusharrastusta sekä kansalaisten virkistyskäyttöä. Kaupallinen kalastus sen sijaan perustuu lähtökohtaisesti vesialueen omistajan tai kalastusoikeuden haltijan oikeuteen määrätä alueensa kalavarojen hyödyntämisestä. Ehdotettu muutos selkeyttää näiden oikeuksien välistä suhdetta ja vahvistaa vesialueen omistajan asemaa tavalla, joka vastaa kalastuslain yleisiä periaatteita.

Metsähallitus katsoo lisäksi, että muutos parantaa kalastuksen suunnittelua ja kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien toimeenpanoa, kun kaupallisen kalastuksen kokonaisuus voidaan huomioida nykyistä kattavammin lupajärjestelmän kautta. Valtion vesien osalta kaupallisen vapakalastuksen mahdollistava lupatuote on jo otettu käyttöön (maa- ja metsätalousministeriön asetus eräiden Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista 1064/2025).

Vapaa-ajankalastajien saaliin myynnin rajoittaminen

Metsähallitus kannattaa myös kalastuslain 91 §:n muuttamista siten, että vapaa-ajankalastajien mahdollisuus myydä vähäisiä määriä kalaa tai rapuja poistuu.

Voimassa oleva sääntely on johtanut tilanteeseen, jossa vapaa-ajankalastuksen saalista voidaan myydä erilaisissa epävirallisissa myyntikanavissa, joiden valvonta on käytännössä vaikeaa. Tämä on aiheuttanut epäselvyyttä markkinoilla ja heikentänyt kaupallisten kalastajien toimintaedellytyksiä.

Metsähallitus pitää tärkeänä, että markkinoille tuleva kala on jäljitettävissä ja että sen myynti tapahtuu yhdenmukaisten sääntöjen mukaisesti. Ehdotettu muutos tukee elintarviketurvallisuutta, kalan alkuperän jäljitettävyyttä sekä viranomaisvalvonnan toteuttamista.

Metsähallitus
PL 80 (Opastinsilta 12 C)
FI-00521 Helsinki, Suomi Finland
Tel. 0206 39 4000
kirjaamo@metsa.fi
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

Lisäksi Metsähallitus arvioi, että vapaa-ajankalastajien saaliin myynti on käytännössä voinut osittain jäädä verovalvonnan ulkopuolelle erityisesti sosiaalisen median ja muiden epävirallisten myyntikanavien kautta tapahtuvassa suoramyynnissä. Tällöin toiminta on voinut ylläpitää harmaata taloutta ja asettaa kaupalliset kalastajat kilpailullisesti eriarvoiseen asemaan. Ehdotettu sääntely vähentäisi tällaiseen toimintaan liittyviä riskejä ja parantaisi markkinoiden läpinäkyvyyttä.

Yhdenvertaisuus ja kaupallisen kalastuksen toimintaedellytykset

Metsähallitus pitää myönteisenä, että esitys yhdenmukaistaa merialueiden ja sisävesien vapaa ajankalastusta koskevaa sääntelyä. Nykyinen tilanne, jossa vapaa-ajankalastajan saaliin myynti on sisävesillä ollut rajoitetusti mahdollista mutta merialueilla EU-sääntelyn perusteella pääosin kiellettyä, ei ole ollut sääntelyn selkeyden eikä toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta tarkoituksenmukainen.

Esitys tukee myös hallitusohjelman tavoitetta parantaa kaupallisen kalastuksen toimintaedellytyksiä ja kotimaisen kalan saatavuutta. Kun myyntiin tarkoitettu kala tulee jatkossa nykyistä selkeämmin kaupallisen kalastuksen piiristä, vahvistuvat ammattimaisen kalatalouselinkeinon toimintaedellytykset sekä kilpailuneutraliteetti eri toimijoiden välillä.

Lisätietoja aiheesta antaa Metsähallituksen erätalouspäällikkö Olli Urpanen, olli.urpanen@metsa.fi